

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001239

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-04-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Садикіна Альона Сергіївна

2. Aliona Sadykina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 10-06-2025

Спеціальність за освітою: 053 Психологія

Місце роботи здобувача: Національний університет "Запорізька політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070849

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 64, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69063, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8501

Повне найменування юридичної особи: Бердянський державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125220

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 71100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Бердянський державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125220

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 71100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35

Тема дисертації:

1. Підготовка майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності
2. Preparation of future bachelors of psychology for the enlightenment

Реферат:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з педагогіки за спеціальністю 011: Освітні, педагогічні науки. – Бердянський державний педагогічний університет, Запоріжжя, 2025. Дисертаційна робота присвячена проблемі підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності. Показано, що в сучасних умовах зростає роль фасилітативної та просвітницької функції професійних психологів – осіб, які обрали своєю життєвою місією допомогу іншій людині в побудові щасливого й продуктивного життя. Проте відмічено, що на ринку просвітництва з'являються та успішно розвиваються в економічному плані численні псевдонаукові популяризатори, які можуть нашкодити і скомпрометувати зусилля справжніх професіоналів. У результаті аналізу наукових праць, нормативно-правових засад професійної підготовки майбутніх бакалаврів психології, а також особливостей просвітницької діяльності сучасного психолога ідентифіковано головні суперечності, притаманні сучасній професійній освіті майбутніх психологів в Україні, зокрема між зростаючою потребою суспільства у психологічній просвіті як важливому чиннику ментального здоров'я населення в умовах воєнних і поствоєнних викликів та

недостатньою інтеграцією цього напрямку в освітні програми підготовки майбутніх бакалаврів психології. Завдяки проведеному огляду освітньо-професійних програм з'ясовано, що змістове наповнення освітніх компонентів і кількість кредитів ЄКТС, спрямованих на підготовку майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності, у різних проаналізованих програмах суттєво відрізняються. Попри індикації в кожній освітній програмі спеціальної компетентності СК9 та відповідних програмних результатів навчання майбутніх психологів, систематизована і цілеспрямована підготовка до такої діяльності не ведеться. Аналіз термінологічного базису дослідження дав змогу приєднатися до теоретичних позицій, згідно з якими «психолог» – це фахівець із вищою психологічною освітою, який допомагає здоровим людям полегшити їхнє життя шляхом свідомого впливу на їхні особистісні цінності, думки й бачення, спрямованого на вирішення актуальних психологічних проблем, а його «підготовка» є процесом, у якому формуються та розвиваються ті особистісні характеристики (знання, вміння, навички, досвід і особистісні якості, а також настанови), які необхідні для якісної реалізації просвітницької діяльності. Поняття «просвітницька діяльність» окреслено як процес цілеспрямованої інформаційної взаємодії між майбутнім бакалавром психології (просвітником) і психічно здоровими людьми (об'єкт просвітництва – окрема особистість чи аудиторія), що передбачає інформування об'єкта просвітництва з важливих для нього (них) питань, поширення нових знань (ідей), які б забезпечили його особистісний розвиток, душевний спокій, полегшення життєдіяльності у складних умовах сучасного соціуму та вирішення актуальних психологічних проблем. Визначено, що загалом просвітницька діяльність виконує такі функції, як-от: агітаційна, пропагандальна, ідеологічна, інформаційна, освітня, комунікативна, консультативна, пояснювальна, виховна, діяльнісно-креативна та рекреаційна. Проте для просвітницької діяльності майбутнього бакалавра психології важливішими є інформаційна, освітня, комунікативна, консультативна, пояснювальна, виховна, діяльнісно-креативна й рекреаційна функції. У структурі готовності майбутнього бакалавра психології до просвітницької діяльності виокремлено інформаційний, цифровий, морально-етичний, мотиваційно-вольовий та само-презентаційний компоненти, які співвідносяться з її основними критеріями. Встановлено, що досліджувана готовність за сукупністю прояву головних показників низки критеріїв може бути сформована на критичному, достатньому та оптимальному рівнях. Так, критичний рівень готовності відтворює стан, за яким майбутній бакалавр лише частково усвідомлює особливості психологічної просвіти, демонструє низький рівень знань, його вміння нерозвинені, обмежені та неефективні, інтерес до просвітницької діяльності низький чи взагалі відсутній, вольові якості і прагнення проявляються пасивно. Достатній рівень готовності відображає її елементарну сформованість: майбутній бакалавр усвідомлює специфіку психологічної просвіти, демонструє неглибокий, але достатній рівень знань, його вміння сформовані епізодично і фрагментарно, інтерес до просвітницької діяльності ситуативний, прагнення проявляються епізодично, вольові якості проявляються активно. Для оптимального рівня характерні повне усвідомлення майбутнім бакалавром особливостей психологічної просвіти, демонстрація високого рівня знань і майже абсолютно сформованих вмінь, стійкого інтересу й активного прагнення до просвітницької діяльності, яскраве вираження вольових якостей.

2. The thesis for obtaining the scientific degree of Doctor of Philosophy in Pedagogy, Speciality 011: professional education (specialization – theory and methods of professional education). – Berdyansk State Pedagogical University. Berdyansk, 2025. The dissertation is dedicated to the issue of preparing future bachelor's degree psychologists for educational activities. It demonstrates that in modern conditions, the facilitative and educational functions of professional psychologists-individuals who have chosen to help others build a happy and productive life – are becoming increasingly significant. However, it is noted that numerous pseudo-scientific popularizers have emerged and are successfully developing economically in the education market, which may harm and discredit the efforts of genuine professionals. An analysis of scientific works, legal and regulatory foundations for the professional training of future bachelor's degree psychologists, as well as the specifics of the educational activities of modern psychologists, has made it possible to identify key contradictions inherent in modern professional education for future psychologists in Ukraine. In particular, there is a growing societal demand for psychological education as an essential factor in the mental health of the population amid wartime and post-war challenges, yet there is insufficient integration of this field into educational programs for future bachelor's degree

psychologists. A review of educational and professional programs revealed significant differences in the content and number of ECTS credits allocated to preparing future bachelor's degree psychologists for educational activities. Despite the inclusion of special competence SC9 and corresponding learning outcomes in each educational program, there is no systematic and targeted approach to such training. The analysis of the conceptual framework of the study aligns with theoretical positions that define a «psychologist» as a specialist with a higher psychological education who helps mentally healthy individuals improve their lives by consciously influencing their personal values, thoughts, and perspectives to address relevant psychological problems. Their «training» is a process in which personal characteristics (knowledge, skills, experience, and professional qualities, as well as attitudes) necessary for effective educational activities are formed and developed. The concept of «educational activity» is defined as a process of purposeful informational interaction between a future bachelor's degree psychologist (educator) and mentally healthy individuals (the object of education – an individual or an audience), aimed at informing them about important issues, spreading new knowledge (ideas) that contribute to their personal development, mental well-being, facilitation of life activities in the complex conditions of modern society, and resolution of current psychological problems. It is established that, in general, educational activities fulfill functions such as advocacy, promotion, ideological, informational, educational, communicative, consultative, explanatory, upbringing, activity-creative, and recreational functions. However, for the educational activities of future bachelor's degree psychologists, the most important functions are informational, educational, communicative, consultative, explanatory, upbringing, activity-creative, and recreational. The structure of the readiness of future bachelor's degree psychologists for educational activities includes informational, digital, moral-ethical, motivational-volitional, and self-presentation components, which correspond to its main criteria. It has been determined that the studied readiness can be formed at three levels based on the cumulative manifestation of key indicators: critical, sufficient, and optimal. The critical level reflects a state where the future bachelor's degree psychologist only partially understands the characteristics of psychological education, demonstrates a low level of knowledge, has underdeveloped and ineffective skills, lacks interest in educational activities, and passively displays volitional qualities. The sufficient level indicates elementary readiness, where the future psychologist understands the features of psychological education, demonstrates a superficial but adequate level of knowledge, has sporadically and fragmentarily formed skills, exhibits situational interest in educational activities, and actively manifests volitional qualities. The optimal level is characterized by a full awareness of psychological education, a high level of knowledge and almost fully formed skills, a strong interest and active engagement in educational activities, and well-developed volitional qualities.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Садикіна А. С., Дафна Максимов (Шарон). Перспективний вітчизняний досвід професійної підготовки майбутніх бакалаврів психології як базис для формування їх готовності до просвітницької діяльності. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін. Запоріжжя, 2022. Вип. 85. С. 156–162. URL: <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/85/27.pdf>
- 2. Садикіна А. С. Філософсько-психологічний аналіз поняття «Альтруїзм». Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.)

та ін. Запоріжжя, 2022. Т. 2. Вип. 81. С. 124–129. URL: <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/81/11.pdf>

- 3. Сущенко А. В., Садикіна А. С. Структура, зміст та критерії готовності майбутнього бакалавра психології до просвітницької діяльності. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін. Запоріжжя, 2023. Вип. 90. С. 134–138. URL: <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2023/90/25.pdf>
- 4. Садикіна А. С. Функції просвітницької діяльності та критерії готовності майбутніх бакалаврів психології до її реалізації. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін. Запоріжжя, 2023. Вип. 91. С. 127–132. URL: <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2023/91/25.pdf>
- 5. Сущенко А. В., Садикіна А. С. Організація та результати дослідно-експериментальної роботи з підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін. Запоріжжя, 2024. Вип. 97. С. 177–185. <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2024/97/34.pdf>
- 6. Sadykina A. S. Organizational and pedagogical conditions for training future bachelors of psychology for enlightenment of the public. *European Journal of Interdisciplinary Issues*. 2024. Vol. 1. No. 1. P. 82–92. DOI: 10.5281/zenodo.15002128
- 7. Sushchenko, L., Sushchenko, R., Martyniuk, T., Pushchyna, I., Sadykina, A., Stryzhak G. Inclusive pedagogy in Society 5.0: Social aspect. *AD ALTA: Journal of interdisciplinary research*. 2024. № 14 (02). XLIV. P. 80–84. URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001359211700013>
https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140244/papers/A_14.pdf
- 8. Садикіна А. С. Місце інтуїції в роботі психолога. Тиждень науки : тези доповідей науково-практичної конференції (Запоріжжя, 18–21 квітня 2017 р.). Запоріжжя : Запорізький національний технічний університет, 2017. С. 2096–2098
- 9. Садикіна А. С., Бородулькіна Т. О. Психосемантичні особливості уявлень про інтуїцію та місце інтуїції в житті людини (на прикладі жінок зрілого віку). Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дніпро, 9–10 квітня 2018 р.). Дніпро : ЛІРА, 2018. С. 297–300
- 10. Садикіна А. С., Бородулькіна Т. О. Психосемантичні особливості уявлень про інтуїцію у студентів-психологів з різним рівнем емпатії. Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (9–10 квітня 2020 р., м. Запоріжжя). Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2020. С. 427–432
- 11. Садикіна А. С. Етапи розвитку нервової системи дитини через призму вальдорфської педагогіки. Сучасні дослідження когнітивної психології : матеріали науково-практичної конференції, (15 травня 2020 р., м. Острог). Острог : Національний університет «Острозька академія», 2020. С. 14–15
- 12. Садикіна А. С. Еволюція поняття «тривога» в рамках юнгіанської школи. Психологія в контексті сучасних досліджень проблем розвитку особистості : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (11–12 грудня 2020 р., м. Запоріжжя). Запоріжжя : Класичний приватний університет. 2020. С. 49–51
- 13. Садикіна А. С. Душа та духовність як психологічні категорії в юнгіанській парадигмі. Концептуальні шляхи розвитку наукових знань : матеріали III міжнародної науково-практичної конференції (6–7 лютого 2021 р., м. Київ). Київ : Міжнародний центр науки і досліджень, 2021. С. 41–42
- 14. Застело А. О., Садикіна А. С. Основні детермінанти нейропластичності мозку людини в сучасному психофізіологічному та психологічному дискурсі. *International scientific innovations in human life: Proceedings of the 5th International scientific and practical conference (November 17–19, 2021)*. Cognum Publishing House. Manchester : United Kingdom, 2021. P. 531–541

- 15. Садикіна А. С. Нейропсихологічні методи розвитку творчих здібностей у дітей. Інноваційні наукові дослідження у галузі педагогіки та психології : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (11–12 лютого 2022 р. м. Запоріжжя). Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2022. С. 157–160
- 16. Застело А. О. Садикіна А. С. Психофізіологічні детермінанти феномену аутоагресії. Інноваційний потенціал соціальної роботи в сучасному світі: на межі науки та практики : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (20–21 травня 2021 р., м. Чернігів). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. С. 152–154. URL: <https://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/24769>
- 17. Шарон-Максимов Д., Садикіна А. С. Хібукі-терапія як один з методів формування резильєнтності у дітей : Проблеми особистості в сучасній науці : результати та перспективи дослідження : матеріали XXV міжнародної конференції молодих науковців (2021 квітня 2023 р., м. Київ). Київ : ЛІРА-К, 2023. С. 275–278

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0114U006397

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Венцева Надія Олександрівна
2. Nadiia Vientseva

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1994-7187

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Бердянський державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125220

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 71100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Синишина Вікторія Михайлівна
2. Viktoriia M. Synyshyna

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7993-1638

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шель Наталія Василівна

2. Nataliia Shel

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5965-5288

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черепехіна Ольга Анатоліївна

2. Olha Cherepiekhina

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6970-1217

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Дніпровський технологічний університет "Шаг"

Код за ЄДРПОУ: 41943817

Місцезнаходження: проспект Дмитра Яворницького, буд. 101, Дніпро, Дніпровський р-н., 49084, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сердюк Наталія Іванівна
2. Nataliya I. Serdyuk

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8395-674X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Бердянський державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125220

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 71100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лісіна Лариса Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лісіна Лариса Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

ПІНЧУК Валентина Юріївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна